

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP-4100-10-01/2011

Nr ewid. 35/2011/P10059/KGP

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2010 roku budżetu państwa w części 68 Państwowa Agencja Atomistyki

Warszawa maj 2011 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2010 roku
budżetu państwa w części 68
Państwowa Agencja Atomistyki**

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

(-) Andrzej Otrębski

Zatwierdzam:

(-) Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 20 maja 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	6
Ocena ogólna.....	6
Sprawozdawczość.....	6
Uwagi i wnioski	7
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI.....	7
Księgi rachunkowe.....	7
Budżet krajowy	8
Wydatki w układzie zadaniowym	17
Inne ustalenia kontroli	20
Ustalenia kontroli wykorzystania dotacji celowych i podmiotowych udzielanych w ramach części 36 – Skarb Państwa oraz w części 68 – PAA	21
4. WYKONANIE PLANÓW FINANSOWYCH.....	22
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI.....	23
Protokół.....	23
Wystąpienie pokontrolne.....	23

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki Skarbu Państwa i Prywatyzacji, przeprowadziła w okresie od 13 stycznia do 28 marca 2011 r., na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę wykonania w 2010 r. budżetu państwa w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania ustawy budżetowej na rok 2010² w tej części, pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Kontrola, obejmująca okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., została przeprowadzona w Państwowej Agencji Atomistyki³. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Do oceny wykonania budżetu w części 68 wykorzystano także wyniki kontroli w zakresie wykorzystania dotacji celowych i podmiotowych udzielanych w ramach części 36 – Skarb Państwa oraz w części 68 – PAA⁵, w latach 2009 – 2010. Badaniu poddano dwie jednostki korzystające z dotacji przekazanych przez PAA.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem głównym i III stopnia części budżetowej 68 jest Prezes Państwowej Agencji Atomistyki. W 2010 r. w części budżetowej 68 funkcjonowała jedna jednostka budżetowa – PAA.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe⁶, Prezes PAA jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w zakresie określonym tą ustawą.

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy Prawo atomowe, w celu zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy stosowaniu promieniowania jonizującego w warunkach normalnych i sytuacji zdarzeń radiacyjnych, wykonywanie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 102), dalej: *ustawa budżetowa na rok 2010*.

³ Zwanej dalej także Agencją lub PAA.

⁴ Por. <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁵ I/11/002/KGP.

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276 ze zm., dalej: *Prawo atomowe*.

działalności zabezpieczającej może być dofinansowane z budżetu państwa w formie dotacji celowej. Szczegółowe cele, na które może zostać przeznaczona dotacja określono w art. 33 ust. 2 ww. ustawy. Na mocy art. 33 ust. 3 powołanej ustawy, Prezes PAA udziela dotacji ze środków przewidzianych na ten cel w ustawie budżetowej. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie dotacji celowej udzielanej w celu zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy stosowaniu promieniowania jonizującego*⁷ określa warunki udzielania dotacji, sposób sprawowania kontroli wykorzystania dotacji, a także sposób jej rozliczenia przez wykonawcę.

Doboru spraw do kontroli dokonano w oparciu o dobór losowy i dobór celowy, w którym wybrano do badania operacje największe pod względem wartości. Badaniem objęto całość dochodów, całą sprawozdawczość roczną oraz priorytetowe zadanie PAA w zakresie budżetu zadaniowego. W 2010 r. w części 68 nie były realizowane wydatki budżetu środków europejskich.

Prezes PAA realizuje politykę państwa w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. W 2010 r. realizował on swoje zadania w ramach trzech funkcji: nr 6 – *Koordinacja polityki gospodarczej kraju*, 15 – *Polityka zagraniczna* oraz nr 22 – *Tworzenie i koordynacja polityki*.

W 2010 r. szczególny nacisk w działaniach PAA położono na prace legislacyjne, mające na celu wdrożenie *dyrektywy Rady 2009/71/EURATOM z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych*⁸, poprzez zmianę ustawy – *Prawo atomowe* oraz przygotowanie stosownych aktów wykonawczych.

⁷ Dz. U. Nr 251, poz. 1849.

⁸ Dz. Urz. UE L 172 z 2.7.2009 s. 18 oraz Dz. Urz. UE L 260 z 3.10.2009 s.40.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2010 r. budżetu państwa w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.

NIK ocenia jako rzetelne gromadzenie dochodów oraz pozytywnie ocenia pod względem gospodarności, celowości i legalności gospodarowanie środkami budżetowymi. Stwierdzone nieprawidłowości: powstanie zobowiązań wymagalnych, posiadanie niepełnej wiedzy o korzyściach związanych z opłacaniem składek do instytucji międzynarodowych, zawieranie umów zlecenia niezabezpieczających interesu Agencji oraz nierzetelnie sporządzony tytuł wykonawczy, były niezależne od PAA lub nie miały istotnego wpływu na realizację budżetu w tej części. Prezes PAA rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu, zgodnie z art. 175 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁹ (na podstawie wyników kontroli dotyczących redystrybucji środków oraz sprawozdawczości budżetowej). Wprowadzony zgodnie z wymogami art. 68–71 *uofp* system kontroli zarządczej zapewniał wstępną kontrolę zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących operacji gospodarczych.

W ocenie NIK nierzetelnością był brak monitorowania przez PAA na bieżąco realizacji corocznego obowiązku przesyłania kart ewidencyjnych zamkniętych źródeł promieniotwórczych, będących w dyspozycji uprawnionych podmiotów. Natomiast celowe były podjęte w 2010 r. przez PAA działania w zakresie zwiększenia częstotliwości kontroli podmiotów dysponujących takimi źródłami.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli wydała pozytywną opinię o sprawozdawczości bieżącej i rocznej. W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz przenoszenia danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdań budżetowych, Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że roczne sprawozdania budżetowe Państwowej Agencji Atomistyki:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);

⁹ Dz. U. Nr 157 poz. 1240 ze zm., dalej: *uofp*.

- stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23)¹⁰ oraz kwartalne sprawozdania za IV kwartał o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)¹¹ zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.

Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o wzmocnienie monitoringu jednostek organizacyjnych posiadających materiały promieniotwórcze przez Departament Nadzoru Zastosowań Promieniowania Jonizującego¹², m.in. poprzez coroczną weryfikację rejestru zamkniętych źródeł promieniotwórczych, oraz o wypracowanie mechanizmów zapobiegających powstawaniu w ciągu roku budżetowego zobowiązań wymagalnych.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli wydaje pozytywną ocenę o rzetelności ksiąg rachunkowych. Ocena ta wynika z badania skuteczności systemu rachunkowości, kontroli wewnętrznej, funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej oraz systemu księgowości komputerowej, wiarygodności ksiąg rachunkowych, poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz raportów audytu wewnętrznego. Powyższą ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg, badania losowej próby 99 dowodów księgowych, w postaci faktur i rachunków, na łączną kwotę 1 315,4 tys. zł, stanowiącą 45,5% wydatków objętych losowaniem (doboru próby dokonano metodą monetarną¹³) oraz próby 16 dowodów księgowych dobranych celowo metodami niestatystycznymi¹⁴ na łączną kwotę 104 585,5 tys. zł w ramach badania wydatków w dziale 750, rozdział 75001 § 4540 *Składki do organizacji międzynarodowych*. Ponadto w ocenie uwzględniono wynik badania 100% dochodów

¹⁰ Zasady sporządzania wymienionych sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28 określa *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

¹¹ Zasady sporządzania wymienionych sprawozdań Rb-Z i Rb-N określa *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

¹² Dalej: DNZPJ.

¹³ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

¹⁴ Największe kwotowo pozycje dochodów i wydatków oraz zapisów księgowych wybranych celowo przy badaniu wykonania dochodów i wydatków lub na podstawie wyników przeglądu analitycznego.

budżetowych ewidencjonowanych na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na łączną kwotę 51,5 tys. zł. Operacje gospodarcze potwierdzone tymi dowodami zostały zbadane pod względem kompletności i poprawności formalnej zapisów/dowodów w księgach rachunkowych, a także pod względem legalności, gospodarności i celowości, tj. z punktu widzenia kryteriów określonych w art. 5 *ustawy o NIK*. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. System kontroli zarządczej wprowadzono prawidłowo, na podstawie art 68–71 *uofp*. Zidentyfikowano główne obszary ryzyka występujące w działaniach realizowanych w PAA, określono ryzyka występujące w danym obszarze oraz mechanizmy zapobiegające powstaniu danego ryzyka.

Inwentaryzacja okresowa została prawidłowo rozliczona i przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Budżet krajowy

Dochody

Ustalone w *ustawie budżetowej na rok 2010* dochody budżetowe w części 68 na kwotę 133 tys. zł zostały zrealizowane w wysokości 178,7 tys. zł, co stanowiło 134,4% dochodów planowanych. Uzyskane dochody budżetowe pochodziły z trzech źródeł: nadwyżki dochodów własnych (§ 2400) w wysokości 134,9 tys. zł (75,5%), zwrotu niewykorzystanej dotacji udzielonej Instytutowi Energii Atomowej POLATOM¹⁵ na 2009 r. (§ 2910) w kwocie 38,8 tys. zł (21,7%) oraz wpływów z różnych dochodów (§ 0970) w wysokości 4,8 tys. zł. Większa realizacja dochodów własnych była spowodowana zwiększeniem jednostkowej opłaty za egzamin m.in. na uprawnienia inspektorów ochrony radiologicznej (opłata w 2009 r. wynosiła 382,8 zł, a w 2010 r. 395,1 zł – skutek wzrostu płacy minimalnej¹⁶) oraz liczby osób wnoszących opłaty egzaminacyjne z 600 do 642 osób – str. 22 *Informacji*.

W porównaniu do 2009 r. (142,7 tys. zł) dochody budżetowe w części 68 zrealizowane w 2010 r. były wyższe o 36 tys. zł, tj. o 25,2%.

W wyniku kontroli 100% dochodów¹⁷, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że zrealizowane w części 68 dochody budżetu państwa gromadzone na rachunkach bankowych

¹⁵ Dalej: IEA.

¹⁶ Zgodnie z § 10 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie stanowisk mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz inspektorów ochrony radiologicznej* (Dz. U. Nr 21, poz. 173), opłata za egzamin wynosi 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę ogłoszonego na podstawie art. 2 ust. 5 *ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę* (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zm.), obowiązującego w roku przeprowadzenia egzaminu.

¹⁷ Ewidencjonowanych na koncie 221.

Agencji były rzetelnie pobierane, ewidencjonowane oraz przekazywane na rachunek dochodów budżetu państwa w Ministerstwie Finansów w 2010 r. w terminach określonych w § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*¹⁸, a w 2011 r. w terminach wskazanych w *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*¹⁹. NIK nie wnosi uwag do planowania dochodów.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. kwota należności pozostałych do zapłaty i zaległości netto wynosiła 10 tys. zł. PAA posiadała również wymagalną należność niepieniężną w związku z cofnięciem pozwolenia dla Specjalistycznego Przedsiębiorstwa Usługowo-Technicznego „CENPO-SAP”.

W dniu 21 czerwca 2010 r., na podstawie art. 124 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 123 ust. 1 pkt 1, 3, 4 i 6 *ustawy Prawo atomowe*, ze względu na nieprzekazanie do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych²⁰ wszystkich zużytych izotopowych czujek dymu przez Specjalistyczne Przedsiębiorstwo Usługowo-Techniczne „CENPO-SAP”, Główny Inspektor Dozoru Jądrowego nałożył na kierownika przedsiębiorstwa, będącego równocześnie jego właścicielem, karę pieniężną w kwocie 10 tys. zł.

Ponadto w dniu 21 czerwca 2010 r. Prezes PAA cofnął zezwolenie dla „CENPO-SAP” na wykonywanie działalności związanej z instalowaniem i obsługą izotopowych czujek dymu oraz nakazał przekazanie do ZUOP wszystkich zużytych czujek (wykonanie obowiązków o charakterze niepieniężnym) na koszt „CENPO-SAP”. W tym przypadku tytuł wykonawczy nie spełniał wymogów określonych w art. 27 *ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*²¹, co spowodowało jego zwrócenie wierzycielowi przez organ egzekucyjny²².

W przypadku obydwu decyzji upomnienie wystawiono w 80 dni po ich otrzymaniu przez dłużnika.

W 2010 r. w PAA nie dokonywano umorzeń, zaniechań poboru i odroczeń należności budżetu państwa.

¹⁸ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

¹⁹ Dz. U. Nr 245, poz. 1637.

²⁰ Dalej: ZUOP.

²¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, ze zm.

²² W dniu 20 grudnia 2010 r. organ egzekucyjny pierwszej instancji Wojewoda Śląski, ze względu na braki formalne, na podstawie art. 29 § 2, art. 17 § 1, art. 18 *ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*.

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 1 do *Informacji*.

Wydatki

W *ustawie budżetowej na rok 2010* wydatki w części 68 ustalono w wysokości 102 445 tys. zł. W trakcie roku dokonano 6 zmian w planie finansowym na łączną kwotę 21 230,1 tys. zł, w tym 5 zmian zwiększających wydatki, ze środków rezerw celowych, na kwotę 21 270 tys. zł i jedną zmianę zmniejszającą wydatki o kwotę 39,9 tys. zł. Główną przyczyną wzrostu wydatków (o 20,8%) była zmiana²³ dotycząca sfinansowania zaległości z tytułu składki członkowskiej do Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych w Genewie²⁴ w wysokości 21 151,3 tys. zł (99,4% przyznanych środków z rezerw celowych). Decyzjami Prezesa PAA, dokonano również 15 przeniesień w planie finansowym na łączną kwotę 638,2 tys. zł oraz dwóch blokad o wartości 97,5 tys. zł, na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 3 *uofp*. Zmiany dokonane przez Prezesa PAA były celowe i nie naruszały przepisów *uofp*.

NIK nie wnosi uwag do legalności i gospodarności realizowanego w 2010 r. planu wydatków. Wydatki poniesiono w sposób celowy, zgodnie z planowanym przeznaczeniem oraz w oparciu o harmonogram realizacji wydatków opracowany w PAA z uwzględnieniem bieżących korekt. Zrealizowane w 2010 r. wydatki budżetowe wyniosły 123 613,16 tys. zł, co stanowiło 99,9% kwoty w planie po zmianach. Kwota ta była niższa o 5 459,9 tys. zł od wykonania w 2009 r. Agencja w dniu 25 stycznia 2011 r. oraz w dniu 11 lutego 2011 r. zwróciła niewykorzystane przez Agencję i podmioty otrzymujące dotacje środki w łącznej wysokości 4 305 zł na rachunek bieżący budżetu państwa. Zwroty te nastąpiły w terminach określonych w § 16 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

W strukturze wydatków zrealizowanych w 2010 r. największy udział stanowiły wydatki w dziale 750 *Administracja Publiczna* w kwocie 114 280,9 tys. zł (92,5% ogółu wydatków). Wydatki w dziale 150 *Przetwórstwo przemysłowe* w kwocie 9 328,3 tys. zł stanowiły 7,5% ogółu wydatków. W obu działach wydatki po zmianach zaplanowano w wysokości: 114 337,5 tys. zł i 9 332,7 tys. zł.

Wydatki budżetowe, w wysokości 104 585,5 tys. zł, zrealizowane w dziale 750 rozdział 75001 § 4540 *Składki do organizacji międzynarodowych CERN, ZIBJ, CTBTO*

²³ Decyzja z dnia 1 października 2010 r.

²⁴ Dalej: CERN.

oraz MAEA²⁵, stanowiły 84,6% wydatków zrealizowanych w 2010 r. w części 68 i 91,5% w dziale 750. Wykorzystane środki stanowiły 100% planowanych wydatków po zmianach (104 585,5 tys. zł) oraz 125,9% zaplanowanych w *ustawie budżetowej na rok 2010* (83 080 tys. zł).

NIK zwraca uwagę, że zrealizowane przez PAA wydatki budżetowe, bez wydatków na ww. składki, w 2010 r. wyniosły 19 027,7 tys. zł, tj. 15,4% budżetu Agencji, która jako urząd dozoru zobowiązana jest do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. Międzynarodowe organizacje, do których wnoszone są składki to przede wszystkim podmioty prowadzące projekty naukowe i edukacyjne. PAA – faktyczny płatnik składek – posiada niepełną wiedzę o osiągniętych przez państwo polskie korzyściach związanych z opłacaniem ww. składek, ponadto nie ma żadnych bezpośrednich korzyści wynikających z przynależności do ww. organizacji – za wyjątkiem MAEA²⁶. Ponadto, PAA w wyniku wystąpienia nieprzewidzianych sytuacji, jak miało to miejsce w 2009 i 2010 r. (znaczący wzrost składki i wzrost kursu walut), nie jest w stanie wygospodarować z budżetu wydatków bieżących kwoty, która doprowadziłaby do zabezpieczenia PAA przed powstaniem zobowiązań wymagalnych. Poza składkami członkowskimi Polska uczestnicząc w projektach badawczych ponosi dodatkowe koszty.

W 2010 r. w wyniku znaczącego wzrostu składki do CERN oraz wydatkowania przez PAA wszystkich zaplanowanych środków na składki do organizacji międzynarodowych doszło do wystąpienia zobowiązań wymagalnych. Przedmiotowe zobowiązania powstały w dniu 10 czerwca 2010 r. z tytułu nieuregulowania 24,5% składki należnej do CERN w wysokości 7 263 tys. franków szwajcarskich (CHF) oraz w dniu 31 grudnia 2010 r. w związku z nieopłaceniem 5,8% składki członkowskiej RP do ZIBJ w kwocie 226,6 tys. dolarów (USD). Ostatecznie zobowiązania wymagalne uregulowano.

Informację o faktycznej wysokości składki do CERN Agencja uzyskała oficjalnie dopiero w grudniu 2009 r. NIK zwraca uwagę, że delegatem do Komitetu Finansowego CERN w 2009 r. była Dyrektorka Departamentu Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej²⁷ PAA.

²⁵ Zjednoczony Instytut Badań Jądrowych (ZIBJ) w Dubnej, Organizacja Traktatu o Całkowitym Zakazie Prób Jądrowych (CTBTO) w Wiedniu oraz Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA) w Wiedniu.

²⁶ W części związanej z opracowywaniem przez tę organizację dokumentów zw. z bezpieczeństwem lub organizowaniem szkoleń.

²⁷ Dalej: DWZiE.

Składka była wyższa o blisko 6,4 mln CHF w porównaniu do planowanej w budżecie PAA²⁸. W okresie od 18 grudnia 2009 r. do 9 sierpnia 2010 r. Minister Finansów nie został poinformowany o zwiększonej składce i tym samym o możliwości wystąpienia zobowiązań wymagalnych, co w ocenie NIK było nierzetelne. W dniu 9 sierpnia 2010 r.²⁹ Prezes PAA poinformował Podsekretarza Stanu w MF, o wyczerpaniu środków zaplanowanych w budżecie (83 080 tys. zł) na opłacenie składek członkowskich do ww. organizacji międzynarodowych. Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Budżetowego PAA wyjaśniła, że *wystąpienia o środki z rezerwy celowej mogą mieć miejsce, gdy zostaną wykorzystane środki ujęte w planie wydatków na dany rok i gdy okażą się one niewystarczające*. Dyrektor Generalny wskazał, że *składka członkowska do CERN kalkulowana jest na bazie dochodu narodowego netto (NNI), którego wysokość zastosowana do kalkulacji finalnej wysokości składki, znana była 2 listopada 2009 r., a dokument z finalną wysokością składki został opublikowany 2 grudnia 2009 r. dla każdego państwa członkowskiego. W momencie planowania budżetu polskiego nieznane były jeszcze wartości OECD, zastosowane następnie do kalkulacji składki, stąd duża rozbieżność oszacowanej wysokości składki w momencie podawania danych do budżetu i faktyczną jej wysokością*³⁰.

NIK, przyjmując powyższe wyjaśnienia, stoi na stanowisku, że PAA już w listopadzie 2009 r. mogła obliczyć faktyczną wysokość składki i powiadomić Ministra Finansów o wyjątkowym przekroczeniu planowanej kwoty wydatków z tego tytułu, spowodowanym innymi czynnikami niż coroczne różnice kursowe.

Całkowite zobowiązania PAA na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 1 102,3 tys. zł i były wyższe o 163,3% od zobowiązań powstałych na koniec 2009 r. (418,7 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na dzień 31 grudnia 2010 r. stanowiły 61,8% (681,4 tys. zł) zobowiązań ogółem i powstały z tytułu nieuregulowanej w 2010 r. części składki członkowskiej RP do ZIBJ. Na zobowiązania niewymagalne składały się: dodatkowe wynagrodzenie roczne razem ze składkami w kwocie 393,4 tys. zł (wyższe niż w 2009 r. o 1,9 tys. zł), zobowiązania w stosunku do dostawców towarów i usług w kwocie 21,7 tys. zł (wyższe niż w 2009 r. o 0,3 tys. zł) oraz PFRON za grudzień 2010 r. w wysokości 5,9 tys. zł (na poziomie 2009 r.). Zobowiązania dotyczące zakupu towarów i usług dotyczyły m.in. rozliczenia energii elektrycznej i ciepłej z administratorem budynku (tj. Ministerstwem Skarbu Państwa), usług pocztowych i rachunków telefonicznych za grudzień 2010 r.

²⁸ Składka należna wyniosła 29 593,8 tys. CHF, a przyjęta do projektu budżetu na 2010 r. 23 218,8 tys. CHF.

²⁹ P-PAA/565/2774/2010.

³⁰ Pismo Dyrektora Generalnego z dnia 8 marca 2011 r.

Ponadto NIK zwraca uwagę, że w 2010 r. PAA poniosła wydatki w ramach § 4300 *Zakup usług pozostałych* na finansowanie wyjazdów zagranicznych do ww. organizacji dla osób niebędących pracownikami PAA. Z upoważnienia Prezesa PAA, Dyrektor DWZiIE, zawarła 11 umów zlecenia na łączną kwotę 32,7 tys. zł. Osoby, z którymi zawierano umowy były pracownikami innych jednostek (m.in. Instytutu Fizyki Jądrowej, Instytutu Problemów Jądrowych lub Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii w Warszawie), które nie finansowały wyjazdów swoich pracowników do ww. organizacji. Ponadto, zawierane w celu obsługi ww. wyjazdów zagranicznych umowy zlecenia nie zabezpieczały ich należytego wykonania, m.in.:

- należności z tytułu podróży wypłacano w całości przed wykonaniem czynności objętych warunkami umownymi,
- nie określono konsekwencji dla zleceniobiorcy w przypadku niezatwierdzenia przez zleceniodawcę sprawozdania z wyjazdu,
- zapłatę kary umownej uzależniono od zwłoki, co wymaga ewentualnego wykazania winy przy dochodzeniu zapłaty kary umownej,
- nie zawarto zastrzeżenia dotyczącego możliwości dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość zastrzeżonych kar umownych, co może skutkować, że szkoda nie zostanie naprawiona w pełnej wysokości³¹.

W ocenie NIK, powyższe działania miały charakter niegospodarny i nierzetelny.

Dane dotyczące wydatków budżetowych przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do *Informacji*.

Dotacje budżetowe

Prezes PAA udzielił dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie działalności mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju zgodnie z procedurami wynikającymi z art. 33 *ustawy Prawo atomowe*.

Wydatki w rozdziale 15004 *Zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej* określono w *ustawie budżetowej na rok 2010* w wysokości 9 000 tys. zł. Prezes PAA rozdysonował powyższą kwotę, zawierając z pięcioma podmiotami 16 umów o dofinansowanie działalności na łączną kwotę 8 660 tys. zł oraz na 3 umowy na dofinansowanie inwestycji służących wykonywaniu działalności zapewniającej bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną, w wysokości 340 tys. zł. Łącznie

³¹ Art. 484 *Kodeksu cywilnego*.

na dofinansowanie zadań zapewniających bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną w 2010 r. wykorzystano środki w wysokości 8 995,7 tys. zł (100% planu rocznego). W trzech przypadkach nastąpił w wymaganych terminach zwrot niewykorzystanych dotacji, w łącznej kwocie 4,3 tys. zł³².

Na dofinansowanie działalności mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy zastosowaniu promieniowania jonizującego wydatkowano 8 630,7 tys. zł. NIK objęła badaniem dokumentację dotyczącą 5 dotacji udzielonych przez Prezesa PAA dla 3 beneficjentów (IEA, ZUOP i Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej – dalej: *CLOR*) na łączną kwotę 7 772 tys. zł, tj. 89,2% poniesionych wydatków w tym rozdziale. Największą kwotowo dotację w wysokości 5 200 tys. zł przeznaczono na eksploatację reaktora badawczego MARIA w IEA, w szczególności na wykonywanie: obsługi reaktora, kontroli stanu materiałów i urządzeń technologicznych, wykonawstwa, napraw i remontów w reaktorze, analiz bezpieczeństwa i pomiarów w reaktorze oraz próbną eksploatację prototypowych elementów paliwowych dla reaktora MARIA. Kwotę 1 260 tys. zł wydatkowano na dofinansowanie *Działalności w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz ochrony obiektów jądrowych i ochrony fizycznej obiektów jądrowych i materiałów jądrowych w IEA*. Ponadto 844 tys. zł przekazano dla Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej m.in. na monitoring skażeń promieniotwórczych Morza Bałtyckiego, utrzymanie laboratorium pomiaru zawartości jodu promieniotwórczego w tarczycy, pomiary zawartości izotopów cezu (Cs-137) i strontu (Sr-90) w żywności na podstawie analizy produktów żywnościowych i gotowych dań.

Na dofinansowanie w 2010 r. ww. inwestycji służących wykonywaniu działalności mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy zastosowaniu promieniowania jonizującego zaplanowano i wykorzystano kwotę 340 tys. zł. NIK objęła badaniem 100% ww. dotacji. Największą dotację w kwocie 148 tys. zł przyznano IEA na dofinansowanie inwestycji na *Modernizację wentylatorów chłodni wtórnego obiegu chłodzenia*.

Dobłą praktyką było prowadzenie wszelkich spraw dla dotacji udzielonej Centrum Onkologii – Instytutowi Marii Curie-Skłodowskiej w Warszawie przez Wiceprezesa PAA, z uwagi na fakt, że ówczesny Prezes PAA był pracownikiem naukowym krakowskiego oddziału tego podmiotu.

³² W dniu 28 grudnia 2010 r. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie, w dniu 27 stycznia 2011 r. CLOR oraz w dniu 27 stycznia 2011 r. ZUOP.

NIK nie zgłasza zastrzeżeń pod względem legalności, celowości i gospodarności udzielania dotacji przez PAA, jak również pod względem rzetelności ich rozliczania.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem PAA w 2010 r. zrealizowano w wysokości 114 485,4 tys. zł, co stanowiło 92,6% wydatków ogółem. W strukturze wydatków największą pozycję (84,6% wydatków ogółem i 91,4% wydatków bieżących) stanowiły składki do organizacji międzynarodowych, które wyniosły 104 585,5 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia PAA zrealizowała w wysokości 5 497,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego w 2010 r. w dziale 750, rozdział 75001 wyniosło 5 327 zł. W porównaniu do 2009 r. (5 348 zł) uległo ono zmniejszeniu o 0,4%. Fundusz nagród dla członków Korpusu Służby Cywilnej naliczono w wysokości 134,3 tys. zł. W ciągu roku fundusz podwyższono prawidłowo o środki niewykorzystane ze względu na wakaty, środki pochodzące z rozliczenia wynagrodzeń pracowników zatrudnionych (z tytułu urlopów bezpłatnych i wypłat z ZUS, a także o środki pozostające z dodatkowego wynagrodzenia rocznego). Cała kwota funduszu została rozdysponowana na nagrody. W 2010 r. wynagrodzenia dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe („R”), ustalono na podstawie kwoty bazowej przysługującej tym osobom w grudniu 2008 r., tj. 1 766,46 zł. PAA w 2010 r. zawarła jedną umowę zlecenia z pracownikiem PAA na kwotę 4 000 zł. Zakres obowiązków wykonywanych przez pracownika nie pokrywał się z zadaniami wskazanymi w umowie.

Przeciętne zatrudnienie, według sprawozdania Rb-70, w 2010 r. oraz na dzień 31 grudnia 2010 r. w dziale 750 w przeliczeniu na pełny etat wyniosło 86 osób. W stosunku do 2009 r. zatrudnienie uległo zmniejszeniu o jedną osobę. Zatrudnienie na kierowniczych stanowiskach państwowych wynosiło dwie osoby (w trakcie roku odwołano Prezesa PAA). Z ustaleń kontroli wynika, że osobom zajmującym kierownicze stanowiska (tzw. „R”) za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., wypłacono wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia przysługującego tym osobom w grudniu 2008 r. W 2010 r. stosunek pracy zakończono z 10 osobami. W wyniku przeprowadzonych przez Agencję postępowań zatrudniono 8 osób, w tym: 7 osób w 2010 r. oraz jedną osobę w 2011 r.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniu przedstawiono w załączniku nr 3 do *Informacji*.

W 2010 r. zrealizowano 12 zamówień przy zastosowaniu przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*³³ (dalej *ustawa PZP*), w tym 5 w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 411,2 tys. zł, 6 w trybie zapytania o cenę na kwotę 580,9 tys. zł i jedno w trybie z wolnej ręki na kwotę 98 tys. zł. Zasadnie unieważniono 4 postępowania: dwa na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 2 *ustawy PZP* (w trybie zapytania o cenę), gdyż nie złożono co najmniej dwóch ofert niepodlegających odrzuceniu (zamówienia zrealizowano w kolejnym postępowaniu), oraz dwa na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 *ustawy PZP* (w przetargu nieograniczonym), ponieważ nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu. Postępowania realizowane w ramach przetargu nieograniczonego dotyczyły zakupu nowego samochodu osobowego na potrzeby PAA. Niezrealizowany zakup wpisano w plan wydatków majątkowych na 2011 r. W ramach wylosowanej metodą MUS próby wydatków, zbadano 8 postępowań, o łącznej wartości 940,4 tys. zł oraz 18 wydatków, dla których udzielenie zamówienia, nie zostało objęte *ustawą PZP*, ponieważ wartość zamówienia nie przekraczała 1 000 zł. Wydatki zrealizowano rzetelnie, celowo oraz zgodnie z przepisami ww. ustawy.

NIK pozytywnie ocenia wykorzystanie środków budżetowych przyznanych Agencji z rezerw celowych w kwocie 21 270 tys. zł. Środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem na sfinansowanie projektów aktów prawnych umożliwiających wdrożenie programu polskiej energetyki jądrowej, dodatków służby cywilnej, dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi dla nowo mianowanych urzędników służby cywilnej zatrudnionych w PAA, sfinansowanie zaległości z tytułu składki członkowskiej Polski do CERN oraz sfinansowanie brakujących środków na wypłatę nagrody jubileuszowej dla wiceprezesa PAA.

Środki pochodzące z rezerw celowych stanowiły 17,2% zrealizowanych wydatków budżetowych.

Wydatki majątkowe

Zgodnie z *ustawą budżetową*, planem rzeczowo-finansowym PAA oraz planem wydatków majątkowych PAA na 2010 r., plan zakupów inwestycyjnych na 2010 r. ustalono na kwotę 134 tys. zł, w tym 108 tys. zł w dziale 750, rozdział 75001 § 6060 oraz 26 tys. zł w dziale 750, rozdział 75076 § 6060 (wydatki sfinansowane z programu wieloletniego w związku z realizacją zadania w zakresie przygotowania do prezydencji polskiej w Radzie UE). W porównaniu do 2009 r. kwota zaplanowanych wydatków inwestycyjnych uległa

³³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

zwiększeniu o 294,1%. Limit wydatków majątkowych w 2009 r., w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej, został zmniejszony z 96 tys. do 34 tys. zł.

W wyniku zmian w planie finansowym w ramach działu 750 i decyzji Prezesa PAA o zwiększeniu środków przeznaczonych na pokrycie zaległości w opłacie składek na 2010 rok z tytułu przynależności Polski do CERN i ZIBJ, zmniejszeniu o 1,7 tys. zł, uległy wydatki na zakupy inwestycyjne w rozdziale 75001 do poziomu 106,3 tys. zł. W okresie objętym kontrolą plan wydatków majątkowych PAA na 2010 r. w rozdziale 75001 zmieniano pięciokrotnie.

Ogółem, z planowanych w ramach § 6060 wydatków inwestycyjnych w 2010 r. zrealizowano 132,1 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu oraz 100% planu rocznego po zmianach, w tym w rozdziale:

- 75001 kwotę 106,3 tys. zł, 98,4% planu oraz 100% planu rocznego po zmianach. Środki wydatkowano na zakup: sprzętu komputerowego (69,6 tys. zł), sprzętu audiowizualnego (5,2 tys. zł) oraz dozymetru FH40G-10 wraz z sondą (31,5 tys. zł);
- 75076 kwotę 25,9 tys. zł, 99,5% planu. Środki wydatkowano na zakup: sprzętu komputerowego (15,9 tys. zł) i sprzętu audiowizualnego (10 tys. zł).

Skontrolowano 100% wydatków majątkowych. NIK pozytywnie ocenia pod względem legalności, celowości i gospodarności realizację wydatków majątkowych w 2010 r.

Wydatki w układzie zadaniowym

Prezes Państwowej Agencji Atomistyki w 2010 r. realizował swoje zadania w ramach trzech funkcji: nr 6 – *Koordinacja polityki gospodarczej kraju*, nr 15 – *Polityka zagraniczna* oraz nr 22 – *Tworzenie i koordynacja polityki*.

Wydatki budżetowe na realizację zadań w planie po zmianach w wysokości 123 675,1 tys. zł, zostały zrealizowane w kwocie 123 613,2 tys. zł, tj. w 99,95%. Budżet tradycyjny został skorelowany z budżetem zadaniowym poprzez przypisanie do właściwej funkcji, zadania i podzadania (wraz ze zdefiniowanymi działaniami) każdej pozycji w projekcie budżetu w układzie tradycyjnym. Po sporządzeniu układu wykonawczego budżetu w układzie tradycyjnym sporządzono plany rzeczowo-finansowe w pełnym układzie klasyfikacji budżetowej z przypisaniem każdej pozycji wydatków również do budżetu zadaniowego. Ewidencja wykonania budżetu zadaniowego prowadzona była w formie ewidencji pozabilansowej. PAA na bieżąco monitorowała realizację wydatków w budżecie zadaniowym. Każdy wydatek budżetowy był przypisany do odpowiedniej pozycji planu

zarówno w budżecie tradycyjnym, jak i w budżecie zadaniowym. Na koniec każdego miesiąca, otrzymane zestawienia wydatków budżetu zadaniowego, uzgadniane były przez Dyrektora Departamentu Ekonomiczno-Budżetowego z wykonaniem wydatków wykazanych w sprawozdaniach budżetowych za dany miesiąc.

Dokument „Budżet zadaniowy PAA części 68 – Mierniki – opis, wartości docelowe, interpretacja oraz metodologia obliczania 2010 r.”, przygotowany w 2010 r. przez Dyrektora Generalnego PAA, zawierał rzetelny opis celów, zadań/podzadań, sposobów ich realizacji oraz mierników monitorujących stopień ich wykonania (wartość miernika, metodologię obliczania i interpretacje wartości).

W ramach funkcji nr 6 *Koordinacja polityki gospodarczej kraju*, zbadano zadanie nr 6.11. *Nadzór nad bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną*. Celem zadania było zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju. Cel został osiągnięty poprzez:

- utrzymanie wysokiego pod względem bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej poziomu nadzoru nad pokojowym wykorzystaniem energii atomowej w Polsce, zapewniającego najwyższe możliwe korzyści ze stosowania technologii jądrowych przy najniższym radiacyjnym zagrożeniu społeczeństwa,
- podejmowanie właściwych decyzji na podstawie informacji o sytuacji radiacyjnej kraju,
- współtworzenie światowego reżimu bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, podnoszenie pozycji Polski w systemie zabezpieczeń przed rozprzestrzenianiem broni jądrowej oraz przed terroryzmem jądrowym i radiacyjnym, a także wysokiego poziomu kompetencji Polski w zakresie badań i zastosowań jądrowych.

Na jego realizację po zmianach zaplanowano kwotę 118 812,5 tys. zł, co stanowiło 96,1% wszystkich wydatków budżetu zadaniowego wg klasyfikacji budżetowej.

Do monitorowania realizacji zadania 6.11. używany był miernik: *stosunek liczby przekroczeń dawki skutecznej 15 mSv do liczby pracowników kategorii A zawodowo narażonych na promieniowanie jonizujące wyrażony w promilach*. Planowana na 2010 r. wartość miernika wynosiła 9‰ (tj. nie powinna przekroczyć 9), zaś osiągnięta wartość miernika wyniosła 6,4‰. Planowana wartość miernika w 2011 i 2012 r. wynosi 8‰.

Ponadto, szczegółowo zbadano podzadanie 6.11.3.: *Wypełnianie zobowiązań Polski wynikających z uczestnictwa w traktatach, konwencjach i organizacjach międzynarodowych*. Celem podzadania było podnoszenie pozycji Polski w światowym systemie zabezpieczeń

jądrowych, a także wysokiego poziomu kompetencji Polski w zakresie badań i zastosowań jądrowych. Dla osiągnięcia ww. celu realizowane były następujące działania:

- 6.11.3.1 – współdziałanie w tworzeniu międzynarodowych regulacji prawnych, ustanowieniu norm technicznych i standardów bezpieczeństwa w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej,
- 6.11.3.2 – udział przedstawicieli Polski w grupach roboczych i ciałach doradczych organizacji międzynarodowych oraz w międzynarodowych organizacjach i zespołach naukowo-technicznych,
- 6.11.3.3 – udział Polski w działaniach wynikających z międzynarodowych umów dwustronnych dotyczących wczesnego powiadamiania o awariach jądrowych i współpracy w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej,
- 6.11.3.4 – działania związane z aspektem finansowym członkostwa Polski w organizacjach międzynarodowych (wnoszenie składek członkowskich).

Na realizację zadania 6.11.3 zaplanowano, po zmianach, kwotę 105 610,0 tys. zł. Wydatkowano środki w wysokości 105 610,0 tys. zł, co stanowiło 100% planu rocznego po zmianach. Środki wydatkowane na przedmiotowe podzadanie stanowiły 85,4% wydatków realizowanych w ramach zadania 6.11. oraz 88,9% wszystkich wydatków budżetu zadaniowego.

Do monitorowania realizacji podzadania 6.11.3. używany był miernik: *liczba zastrzeżeń inspektorów MAEA i EURATOMU dotyczących zabezpieczeń materiałów jądrowych wymagających działań korygujących*. Planowana na 2010 r. wartość miernika wynosiła 8 (tj. nie powinna być większa niż 8), zaś osiągnięta wartość miernika wyniosła 0. Planowana wartość miernika w 2011 i 2012 r. wynosi 7.

Ponadto, NIK zwraca uwagę, że miernik, wskazany w załączniku nr 13 do *ustawy budżetowej na rok 2010* do monitorowania podzadania 15.4.3. *Przygotowanie do prezydencji polskiej w Radzie Unii Europejskiej* oraz zadania 15.4. *Koordinacja polityki europejskiej*, w ramach funkcji 15 *Polityka zagraniczna: kwartalne sprawozdanie zaakceptowane przez Komitet Stały Rady Ministrów* jest trudno mierzalny, nieadekwatny do specyfiki celu i zadania, które ma oceniać oraz zdefiniowany w sposób uniemożliwiający ciągłość pomiaru w wieloletniej perspektywie.

Inne ustalenia kontroli

PAA nie monitorowała na bieżąco realizacji corocznego obowiązku przesyłania kart ewidencyjnych zamkniętych źródeł promieniotwórczych, będących w dyspozycji uprawnionych podmiotów.

Na podstawie § 22 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy ze źródłami promieniowania jonizującego*³⁴ podmiot dysponujący zamkniętymi źródłami promieniotwórczymi według stanu na dzień 31 grudnia danego roku, był zobowiązany do przesłania do PAA do 31 stycznia roku następnego kart ewidencyjnych, na podstawie których uaktualniany jest rejestr zamkniętych źródeł promieniotwórczych, prowadzony przez Prezesa PAA na mocy art. 43 ust. 1 *ustawy Prawo atomowe*. W latach 2005 – 2010 Departament Nadzoru Zastosowań Promieniowania Jonizującego – komórka organizacyjna Agencji odpowiedzialna za realizację ww. zadania, ze względu na obciążenie innymi zadaniami, nie prowadziła bieżącego monitoringu jednostek, które powinny przysyłać karty ewidencyjne. Sprawdzenie wykonania obowiązku przesyłania kart ewidencyjnych przeprowadzano wyłącznie w trakcie kontroli inspektorów dozoru jądrowego przeprowadzanych w podmiocie. W ww. okresie częstotliwość kontroli wynosiła: jedna kontrola podmiotu w okresie 5 lat. W 2011 r. zaplanowano zwiększenie częstotliwości do przeprowadzania jednej kontroli podmiotu dysponującego zamkniętymi źródłami promieniotwórczymi³⁵ w okresie 3 lat.

Konsekwencją przyjętego w PAA rozwiązania może być utrata kontroli nad zamkniętymi źródłami promieniotwórczymi, co nastąpiło w przypadku materiałów znajdujących się w Odlewni Żeliwa URSUS w Lublinie. W 2005 r. inspektorzy dozoru jądrowego z DNZPJ przeprowadzili kontrolę Odlewni, w której wg dokumentacji znajdowało się 7 źródeł promieniotwórczych Co-60 w pojemnikach typu PrJ-20. Podczas kontroli tego samego podmiotu w dniach 5 listopada 2010 r. i 9 marca 2011 r., inspektorzy dozoru jądrowego stwierdzili brak pojemników PrJ-20 w silosach materiałów sypkich znajdujących się na terenie Odlewni. Dodatkowo Prezes PAA nie został powiadomiony pisemnie o zakończeniu przez Odlewnię działalności, jak również nie uzgodniono na piśmie sposobu postępowania z posiadanymi źródłami promieniotwórczymi, co stanowiło naruszenie art. 8a

³⁴ Dz. U. Nr 140 poz. 994.

³⁵ AKP – aparatura kontrolno-pomiarowa (urządzenia izotopowe).

ustawy Prawo atomowe. Syndyk Odlewni w wyniku kontroli z 2010 r. zawiadomił Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych, Prezesa PAA i Policję o zaginięciu 7 ww. źródeł³⁶.

NIK zwraca uwagę, że w DNZPJ zatrudnionych jest 15 osób, w tym 12 inspektorów : 9 w Warszawie i 3 w terenie, a liczba kontroli zaplanowanych na 2010 r. wynosi 1155, co oznacza, że jeden inspektor w okresie roku przeprowadzi ok. 96 kontroli. Inspektorzy wykonują inne obowiązki poza działaniami kontrolnymi, m.in. rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwolenia i przygotowywanie zezwoleń na wykonywanie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące, przyjmowanie zgłoszeń działalności zw. z narażeniem na promieniowanie jonizujące oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w związku z naruszeniem przepisów ustawy *Prawo atomowe*.

Ustalenia kontroli wykorzystania dotacji celowych i podmiotowych udzielanych w ramach części 36 – Skarb Państwa oraz w części 68 – PAA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczanie dotacji celowych przez IEA, pomimo stwierdzonego uchybienia dotyczącego zwrotu niewykorzystanych środków. NIK zwraca uwagę na wystąpienie zwłoki (12 dni) w zwrocie niewykorzystanej kwoty dotacji celowej w 2009 r. Niewykorzystaną dotację celową udzieloną na podstawie umowy nr 1/SP/2009 r. Instytut przekazał na konto Państwowej Agencji Atomistyki w trzech terminach: w dniu 27 stycznia 2010 r. kwotę 41 957,79 zł, w dniu 15 lutego 2010 r. kwotę 4 312,95 zł oraz w dniu 1 marca 2010 r. kwotę 39 022,90 zł (38 829,26 zł niewykorzystanej kwoty dotacji i odsetki w kwocie 193,64 zł). Na podstawie art. 169 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*³⁷ Instytut był zobowiązany do przekazania części niewykorzystanej kwoty dotacji do PAA w terminie 15 dni od powzięcia informacji o jej pobraniu w nadmiernej wysokości. Zwłoka w przekazaniu niewykorzystanej kwoty dotacji (38 829,26 zł wraz z odsetkami) była spowodowana rozmowami z PAA w sprawie zmiany zakresu planowanych prac w ramach umowy nr 1/SP/2009. Ostatecznie PAA nie zgodziła się na dokonanie zmiany.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczanie dotacji podmiotowych i celowych przez ZUOP, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących zakwalifikowania kosztów amortyzacji i realizacji 2 zadań jako wydatków pokrywanych środkami z dotacji. NIK wnioskowała o podjęcie działań w celu właściwego wykorzystywania dotacji, tj. zgodnie z ich przeznaczeniem.

³⁶ Dochodzenie w sprawie zaginięcia źródeł promieniotwórczych prowadzi Delegatura ABW w Lublinie pod nadzorem Prokuratury Apelacyjnej, źródeł promieniotwórczych nie odnaleziono (wg stanu wiedzy PAA na dzień 24 marca 2011 r.).

³⁷ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

4. Wykonanie planów finansowych

Dochody własne³⁸ Agencji na 2010 r. w części 68 w dziale 750 *Administracja publiczna* zrealizowano w wysokości 253,7 tys. zł, co stanowiło 107,3% dochodów planowanych w wysokości 237 tys. zł. Dochody pochodziły z tytułu opłat za egzaminy na inspektorów ochrony radiologicznej oraz za uzyskanie uprawnień do zatrudnienia na stanowiskach o istotnym znaczeniu dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej (jednostkowa opłata 395,10 zł). Przedmiotem badań było 100% dochodów własnych. Z przedmiotowych dochodów sfinansowano wydatki na łączną kwotę 115,8 tys. zł, zgodnie z ich przeznaczeniem: wynagrodzenia bezosobowe dla członków komisji egzaminacyjnych (67 tys. zł), składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy (4,6 tys. zł), zwrot poniesionych kosztów podróży i noclegów członkom komisji egzaminacyjnych (23,6 tys. zł), wynajęcie sal (15,7 tys. zł), zakup materiałów (3 tys. zł) oraz zakup materiałów eksploatacyjnych do sprzętu komputerowego (2 tys. zł).

PAA przekazała do budżetu państwa, w obowiązującym terminie, prawidłowo ustaloną na dzień 31 grudnia 2010 r. nadwyżkę dochodów własnych w kwocie 161,6 tys. zł.

³⁸ Rachunek dochodów własnych został utworzony decyzją Prezesa PAA z dnia 21 listopada 2006 r. i funkcjonował od dnia 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2010 r.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli został podpisany bez zastrzeżeń w dniu 4 kwietnia 2011 r.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Prezesa PAA w dniu 20 kwietnia 2011 r., Sformułowano w nim następujące wnioski pokontrolne:

1. Podjęcie działań w celu nieponoszenia przez PAA kosztów wyjazdów zagranicznych osób niebędących pracownikami Agencji.
2. Wypracowanie mechanizmów zapobiegających powstawaniu zobowiązań wymagalnych w ciągu roku budżetowego.
3. Wprowadzenie rejestru wpływu powiadomień zwrotnych od Poczty Polskiej oraz skrócenie czasu realizacji postępowań administracyjnych prowadzonych przez DNZPJ.
4. Wzmocnienie monitoringu przez DNZPJ jednostek organizacyjnych posiadających materiały promieniotwórcze m.in. poprzez coroczną weryfikację rejestru zamkniętych źródeł promieniotwórczych.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, Prezes PAA, w dniu 2 maja 2011 r., poinformował o podjęciu działań zmierzających do wykonania wniosków pokontrolnych. W PAA opracowano system informatyczny wspomagający obsługę i weryfikację rejestru zamkniętych źródeł promieniotwórczych. W celu usprawnienia prowadzenia postępowań administracyjnych, w DNZPJ zatrudniono pracownika z wykształceniem prawniczym oraz przeprowadzono szkolenie dotyczące realizacji procedur tych postępowań. Jednocześnie uruchomiono rejestr potwierdzeń odbioru pism wysyłanych przez ww. departament oraz podjęto działania w celu opracowania elektronicznej wersji takiego rejestru. Ponadto, Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej zobowiązano do bieżącego monitorowania procesu planowania składek w poszczególnych organizacjach międzynarodowych oraz przekazywania stosownych informacji do Departamentu Ekonomiczno-Budżetowego PAA a następnie do Ministerstwa Finansów. Prezes PAA poinformował również, że w kolejnym roku budżetowym będzie się starał eliminować finansowanie wyjazdów osób niebędących pracownikami Agencji, zmniejszając tym samym wydatki w zakresie delegacji zagranicznych.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2009	2010		5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie	
		tys. zł			%
1	2	3	4	5	6
	Ogółem, w tym:	142,7	133,0	178,7	134,4
1.	dział 150 „Przetwórstwo przemysłowe”	0,0	0,0	39,0	x
1.1.	rozdział 15004 „Zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej”	0,0	0,0	39,0	x
1.1.1.	§ 0900 „Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”	0,0	0,0	0,2	x
1.1.2.	§ 2910 „Wpływy ze środków dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”	0,0	0,0	38,8	x
2.	dział 750 „Administracja publiczna”	142,7	133,0	139,7	105,0
2.1.	rozdział 75001 „Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej”	142,7	133,0	139,7	105,0
2.1.1.	§ 0570 „Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych”	0,0	0,0	2,0	x
2.1.2.	§ 0690 „Wpływy z różnych opłat”	0,0	0,0	0,1	x
2.1.3.	§ 0970 „Wpływy z różnych dochodów”	11,7	0,0	2,7	x
2.1.4.	§ 2400 „Wpływy do budżetu nadwyżki dochodów własnych lub środków obrotowych”	131,0	133,0	134,9	101,4

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010			6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie		
		w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8
	Ogółem	129.121,8	102.445,0	123.675,1	123.613,2	120,7	99,9
1.	w tym: dział 150 „Przetwórstwo przemysłowe”	10.963,1	9.361,0	9.332,6	9.328,3	99,7	100,0
1.1.	rozdział 15004 „Zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej”	10.571,0	9.000,0	9.000,0	8.995,7	100,0	100,0
1.2.	rozdział 15095 „Pozostała działalność”	392,1	361,0	332,6	332,6	100,0	100,0
2.	dział 750 „Administracja publiczna”	118.153,8	93.079,0	114.337,5	114.280,9	122,8	100,0
2.1.	rozdział 75001 „Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej”	117.992,3	92.823,0	114.103,7	114.103,6	122,9	100,0
2.2.	rozdział 75076 „Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej”		115,0	115,0	58,5	50,9	50,9
2.3.	rozdział 75095 „Pozostała działalność”	161,5	141,0	118,8	118,8	84,3	100,0
3.	dział 752 „Obrona narodowa”	4,9	5,0	5,0	4,0	80,0	80,0
3.1.	rozdział 75212 „Pozostałe wydatki obronne”	4,9	5,0	5,0	4,0	80,0	80,0

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Wykonanie 2009 r.			Wykonanie 2010 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	część 68 Państwowa Agencja Atomistyki ogółem	87	5.647,7	5.348	86	5.497,6	5.327	99,6
	wg statusu zatrudnienia*							
	w tym::							
	01	3	124,0	3.444	3	125,0	3.472	100,8
	02	2	444,6	10.585	2	276,0	11.500	108,6
	03	79	4.810,7	5.075	80	5.001,7	5.210	102,7
	10	3	268,4	8.947	1	94,9	7.908	88,4
1.1	dział 750 „Administracja publiczna”	87	5.647,7	5.348	86	5.497,6	5.327	99,6
1.1.1.	rozdział 75001 „Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej”	87	5.647,7	5.348	86	5.497,6	5.327	99,6
	wg statusu zatrudnienia							
	01	3	124,0	3.444	3	125,0	3.472	100,8
	02	2	444,6	10.585	2	276,0	11.500	108,6
	03	79	4.810,7	5.075	80	5.001,7	5.210	102,7
	10	3	268,4	8.947	1	94,9	7.908	88,4

* zatrudnienie i wynagrodzenia w 2009 r. sprowadzone do warunków porównywalnych, tj. wykazywane w 2009 r. średnioroczne zatrudnienie 2 osób w statusie 16 (wynagrodzenia 288,1 tys. zł, przeciętne wynagrodzenie miesięczne 12 005 zł) zostało włączone do średniorocznego statusu zatrudnienia 0

Załącznik nr 4**Kalkulacja oceny końcowej część 68 – Państwowa Agencja Atomistyki**

Oceny wykonania budżetu części 68 PAA dokonano stosując kryteria³⁹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2010 roku.

Dochody : 178,7 tys. zł

Wydatki: 123 613,2 tys. zł

Łączna kwota G: 123 791,9 tys. zł

Waga dochodów w łącznej kwocie $Wd = D : G = 0,0014$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,9986$

Nieprawidłowości w dochodach: 0 zł

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: 0 zł

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy $Wk = 5 \times 0,9986 + 5 \times 0,0014 = 5$

Ocena końcowa – pozytywna

³⁹ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

Załącznik nr 5

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
8. Minister Finansów
9. Minister Środowiska
10. Minister Sprawiedliwości
11. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
12. Prezes Państwowej Agencji Atomistyki
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego